

Lundehund- nytt

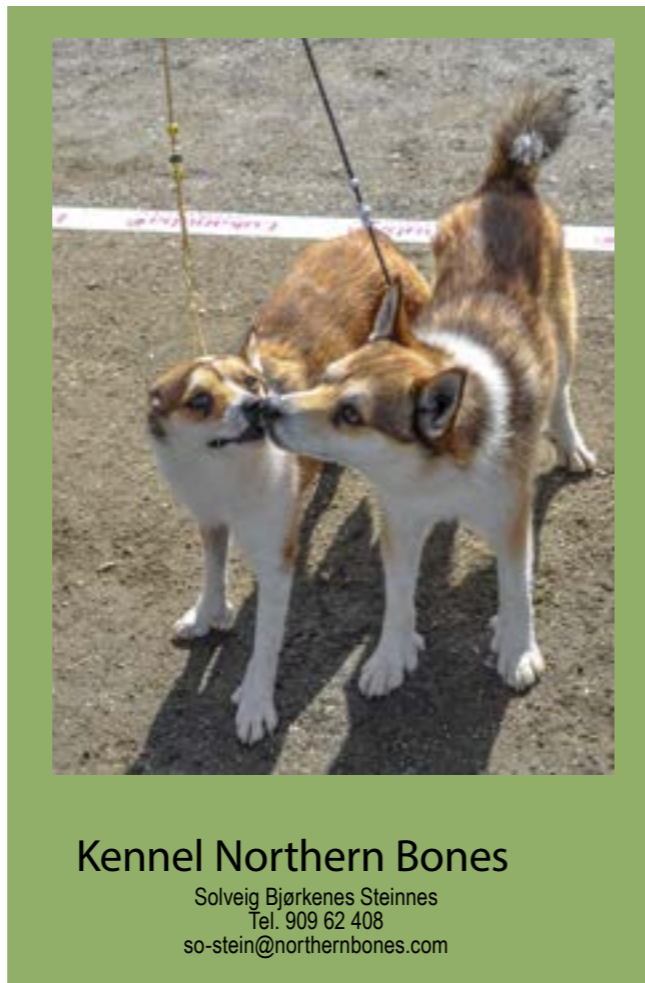

Medlemsblad for Norsk Lundehund Klubb
nr 2 - 2024, 45. årgang

Samojedhund, Norsk Lundehund
www.vinterskogen.no
ingvild.espelien@selbuspinneri.no
tlf 90114352

Kennel Northern Bones
Solveig Bjørkenes Steinnes
Tel. 909 62 408
so-stein@northernbones.com

*Lyrypa's
kennel*

Inger Marie, Unni og Iren Storli
Tlf: 74160470, 72426600, 74165660
unnistorli@hotmail.com - iren.storli@gmail.com

PAN B3 av Vinterskogen & Paluna's Kari-LITA Unnidotter i sin ungdomstid, juli 2020 & matmor Gro ønsker alle VEL MØTT på Værøy i år!

KennelLundestugu
Gro W. Viken, mob. 905 85 277

Lundehund-nytt

Redaksjonskomité:

Inger Eirin Haugan
Hege Charlotte Faber
Anne Gavelstad Iversen

e-post: redaksjon@lundehund.no
www.lundehund.no/lundehundnytt

Postadresse:

Redaksjonskomitéen for
Lundehund-nytt v/ Hege Charlotte Faber
Knut Glomsaas' vei 7B, 7040 Trondheim

Copyright © Norsk Lundehund Klubb

Forfatterne er ansvarlige for innholdet i egne signerte artikler. Ved innsending av artikler/bilder publisert av andre forfattere eller publikasjoner, må innsender avklare opphavs- og bruksrettigheter og være ansvarlig for eventuelle honorarer for bruk av tekst og bilder før materialet sendes til redaksjonen. Bilder sendes ubeskåret i original oppløsning til redaksjonen, med fotografens navn og navn på hunder og/eller personer som er avbildet. Redaksjonen forbeholder seg rettighet til redaksjonell tilpassing av innsendt materiale.

Trykk: ETN -Norengros AS
ISSN 1891-1919 (trykt utg.)
ISSN 1891-1927 (online)

Frister for innlevering av artikler

Utgave	Frist-dato
Nr 1	1. februar
Nr 2	1. mai
Nr 3	1. september
Nr 4	1. november

Annonsepriser

	Per utgave	Helår 4 utg
1/4 side medlemmer	300,-	900,-
1/4 side øvrige	600,-	1 800,-

Redaksjonsarbeidet for denne utgaven ble avsluttet 15. mai

Frist for innsending av stoff til neste Lundehund-nytt er 1. september 2024

Bildet på forsiden denne gang er av Ebba, eier Olav A Hove og Ask av Soltoppen Gård, eier Vegard Stuvik Bårdsen. Bildet er tatt når jeg egentlig skulle ta bilde av en krokus som blomstret i veikanten hjemme i Lilledrange (Flekkefjord) på vei hjem fra 1 mil i skogen, da kom Ask og Ebba løpende til for å sjekke ut hva far dreiv å kikka på, og som alltid måtte de lukte for å se om det var spennende. Siden mobilen allerede hadde kamera åpent knipsa jeg tilfeldig og det ene bildet ble rett og slett kanon. Så hele bildet er egentlig veldig flaks og åpent kamera til rett tid
Foto: Olav Andreas Hove

Innhold

4	Fra klubbens styre
5	Fra Redaksjonen
	Klubbaktiviteter
5	Oslo Dog Show 2024
6	Årsprotokoll, årsmøtet i Norsk Lundehund Klubb 2024
10	Program for Lundehunddagene 2024
13	Første N2 prosjektkull kom til verden 12. mars!
13	Hundetellingen 2024
19	Periodontitt - en vanlig og frustrerende tannsykdom
	Artikler
21	Med snuta som hjelp
22	Mitt liv med omplasseringshunder
23	Kennel Hæggetorp
25	Historien om da lundehundene i Tromsø ble vist på tysk/fransk TV i 2024
	Faste poster
11	Lundehunder født, og hvor de dro
27	Nytt fra Avd. Trøndelag
28	Lillelunden
30	Norsk Lundehund Klubb - kontaktoversikt

Norsk
Lundehund Klubb

Klubbens adresse:

Norsk Lundehund Klubb
v/leder Hilde Birgitte Berg Altø,
Vallersundveien 188, 7165 Oksvoll
e-post: leder@lundehund.no

Klubbens faktura-/regnskapsadresse:

Norsk Lundehund Klubb
v/kasserer Elin Mariboe, Skjerpevegen
16, 5430 Bremnes
e-post: kasserer@lundehund.no

Bank-konto: 9365 25 83561
IBAN nr NO3993652583561
BIC/SWIFT LANDNOK1

Vipps-konto: 19466

PayPal: leder@lundehund.no

Styret i Norsk Lundehund Klubb

Felles e-post: styret@lundehund.no

Leder: Hilde Birgitte Berg Altø
Tel: 485 04 109
e-post: leder@lundehund.no

Nestleder: Iren Storli
Tel: 926 06 467

Sekretær: Anita Lund
Tel: 415 08 475

Styremedlem: Alexander H. Eriksen
Tel: 452 82 958

Styremedlem: Anne Guntvedt
Tel: 993 23 821

Varamedlemmer til styret:

Karen Elise Dahlmo
Merete Evenseth

Kasserer:

Elin Mariboe
Tel: 905 91 433

Valgkomité:

Felles e-post: valgkomite@lundehund.no

Geir Morten Jansberg
Tor-Arne Helle
Ingvild Høvik Kiland

Varamedlem til valgkomité:

Dagrunn Mæhlen

Revisor:

Ingrid Wolff

Vararevisor:

Gunn Laila Zahl Johansen

www.lundehund.no

Registrerte medlemmer i NLK:
680 pr 14. mai 2024

Fra klubbens styre

Hei alle Lundehundvenner. Når dette skrives er endelig en ny vår i gang her i sør, og vi står foran en ny sesong med hundesport, utstillinger og generelt mer tid ute. Jeg vil også benytte anledningen til å takke for et vel gjennomført digitalt årsmøte. Gledelig å se stor oppslutning.

Våren er en fin tid, det spirer og gror, bjørka spretter, det blir lysere og lengere dager. Alt våkner til liv etter vinterdvalen. Det lades også opp, og planlegges for årets store begivenhet, Lundehund-dagene på Værøy, vårt «mekka». Dette blir for min del en svært etterlengtet tur, siden det ble avlyst i 2020.

Som medlem av komiteen for årets aktivitetshund ser jeg at det er en del lundehundeiere som bruker hundene sine til både rallydydighet og agility, men også blodspor. Det er kjempegøy å se, og ikke minst at de er fullt på høyde med andre raser som kanskje er mer foretrukket formålet. Vi har selv drevet med både rallydydighet og agility på våre to, selv om lundehunden kan være litt egenbestemt og sta er det vanvittig gøy når vi blir «enige» og alt klaffer. Oppfordrer folk

som er nysgjerrig å ta kontakt med en lokal hundeklubb som driver med slikt og utforske det.

Det er også veldig moro å se at Hrafnir I3 av Revehjerte ble norsk utstillingschampion, som den første av de innmønstrede krysningene. Gratulerer så mye! Dette beviser utvilsomt at de særegne lundehundtrekkene står seg meget godt i møte mot nye gener. Dette i kombinasjon med de positive statistikkene på helsen til disse hundene er etter mitt syn et godt bevis på at krysningsprosjektet er vellykket.

Til slutt vil jeg ønske dere alle en god vår, og sommer når den tid kommer, og så håper jeg å møte mange kjente og ukjente lundehundeiere på Værøy i sommer.

*Med vennlig hilsen
Alexander H. Eriksen
Styremedlem*

Fra redaksjonen

Vi har fått inn flere interessante artikler fra ASU: En artikkel om periodontitt, som viser hvor viktig det er å ta vare på hundenes tannhelse, en lengre artikkel om hundetellingen og hva den kan fortelle oss om dagens situasjon, og en presentasjon av en begivenhet, nemlig at vi nå kan gratulere med det første N2-kullet. Det har dessuten vært «Sammen for flere lundehunder»-seminar på Øysand i Trøndelag, med beskrivelse av prosjekthunder og mulighet for ringtrening dagen etter.

Siden sist har vi hatt årsmøte, og protokollen er å finne i dette nummeret. Nettsidene er oppe og går, og de utvikles og blir stadig bedre! Nytt er at det nå er mulig å se – og presentere nye valpekull. Ta gjerne en kikk: <https://lundehund.no/>.

Vi presenterer Kennel Hæggetorp i Sverige denne gangen, og i tillegg til å svare på de vanlige oppdretterspørsmålene gir Marie Ström en beskrivelse av hvordan det var å oppfostre et sjeldent stort kull på hele seks valper. Som vi også kan se av oversikten over valper, kom fire av valpene hit til Norge.

Lundehunder er jo meget allsidige, og kan utføre mange slags oppgaver – og en av artiklene i dette nummeret handler om Falinn på veggedyrjakt. Vi har også en artikkel om lundehundene i Tromsø som TV-stjerner! Og i tillegg er vi så heldige å ha fått en artikkel fra Nils-Kristian Ellingsen på Røst om livet med omplasserte lundehunder.

Lillelunden gjengir denne gangen en plakat fra et femteklasse-prosjekt. Elevene skulle velge det mest spennende og interessante dyret de visste, og tegne og fortelle. De andre i klassen valgte tigre og elefanter, mens Leoni valgte lundehund ...

Vi minner om frist 1. september 2024 for å sende inn materiale til neste nummer av Lundehund-nytt!

En flott og begivenhetsrik sommer ønskes alle! Mange sees sikkert også på Værøy 11-14. juli!

Sommerhilsen fra redaksjonen

Oslo Dog Show 2024

Tekst: Karen Elise Dahlmo

Viktig melding til klubbens medlemmer i Østlandsområdet.

Helga 20.-22. september arrangeres Oslo Dog Show på Lillestrøm i regi av NKK.

I fjor var det ca 8000 besøkende med 75 utstillere og 23 raseklubber.

Det er viktig også for vår klubb å delta på slike arrangement for å promotere rasen og kjennskap om lundehunden for de besøkende.

Klubben har reservert plass for stand på messen. Det er gratis for klubben og vi disponerer 3x3 m.

Vi trenger derfor noen frivillige fra klubben som kan stille opp på standen disse tre dagene. Det bør være minst to for hver dag slik at dere ikke får det for travelt.

Klubben har utstyr for å bygge opp standen hos Geir Morten Jansberg, som har vært frivillig over mange år. Han vil bistå når standen skal settes opp.

Bildet som brukes som illustrasjon er fra tidligere arrangement på Dogs4All. Det er tenkt at denne gangen skal det settes opp en enklere versjon med utstyret som fins som utgangspunkt.

Dette er en morsom jobb og opplevelse, så ta kontakt med leder Hilde på leder@lundehund.no snarest mulig.

Foto: Geir Morten Jansberg

Protokoll fra

Årsmøtet i Norsk Lundehund Klubb
Digitalt møte 17. april 2024 kl 18:00-20:09

Leder Hilde Birgitte Berg Altø ønsket alle deltagere hjertelig velkommen, og åpnet årsmøtet.

1. Rask brukergjennomgang av verktøyet for digitale møter, registrering og godkjenning av stemmeberettigede.

Sveinung Flaathen gjennomgikk verktøyet.

Det var totalt 71 tilstedeværende (deltakende) stemmeberettigede.

2. Oppnevning av møteleder, referent og to representanter til å undertegne protokollen fra møtet.

Aase Jakobsen, NKK Troms og Finnmark ble enstemmig valgt til møteleder

Referent: Hege Charlotte Faber

Møtedeltakere til å underskrive protokollen: Inger Eirin Haugan og Helge Bjerke.

3. Godkjenning av innkalling, sakliste og observatører med rett til å være til stede.

Det var ingen observatører. Alle sakspapirer er publisert i Lundehund-nytt 1-2024, og korrigerede sakspapirer ble senere sendt ut til medlemmene.

Til dagsorden: Endring av rekkefølge mellom sak 6 og 7.

Innkallingen ble enstemmig godkjent.

4. Årsmelding 2023

Årsmeldingen i sin helhet er å finne i innkallingen i Lundehund-nytt nr. 1/2024 og leder henviste til denne.

Årsmeldingen ble deretter enstemmig godkjent.

5. Regnskap for 2023 med revisors beretning

Det var bytte av kasserer i januar, så leder Hilde Birgitte orienterte.

Regnskapet ble deretter enstemmig godkjent.

6. Kontingenten, revidert budsjett 2024 og budsjettforslag 2025

Hilde Birgitte gjennomgikk revidert budsjett 2024 og styrets forslag til budsjett for 2025.

Kontingenten er allerede vedtatt økt (jf. bytte av rekkefølge Sak 6 og Sak 7). Budsjettet må justeres i tråd med dette.

Årsmøtet tok deretter budsjettet til etterretning.

7. Saker innkommet til årsmøtet

- Saker fra styret: Økning av årskontingenten fra 2025

Forslag til vedtak:

«Medlemskontingenten i Norsk Lundehund Klubb økes gjeldende fra 1. januar 2025 med kr 50,- til kr 400,- for medlemmer bosatt i Norge, og med NOK 50,- til NOK 450,- for

medlemmer bosatt i utlandet. Samtidig økes årskontingenten for husstandsmedlemmer med kr 50,- (NOK 50,-) til kr 200,- (NOK 200,-).»

Leder svarte på spørsmål fra deltagere, bl.a. ang. sidemedlemskap for utenlandske medlemmer. Enkelte tok til orde for at de synes at medlemskapet er dyrt allerede.

Forslaget ble vedtatt med 56 (78,87 %) mot 15 (21,13 %) stemmer.

- Saker fra medlemmer: Ingen innkomne saker.

R. valg

- Kandidater svarer på spørsmål fra årsmøtedeltagerne (se presentasjon av kandidater i møtepapirene). Det ble stilt en rekke spørsmål ang. avl i tiden fremover, og om kryssningsprosjektet.
- Valget gjennomføres.

Valgkomitéens innstilling til nytt styre var:

Leder: Hilde Birgitte Berg Altø, Trøndelag (ikke på valg)

Nestleder for 2 år: Iren Storli, Trøndelag (gjenvalg, velges for 2 år)

Styremedlemmer, 1 ny for 2 år:

Anita Lund, Innlandet (tidl. vara til styret) (ny, velges for 2 år)

Alexander H. Eriksen, Agder (ikke på valg)

Anette Vabø-Andersen, Agder (ikke på valg)

Varamedlemmer, 2 kandidater for 1 år:

Sølvi Falch, Vestland, ny

Karen Elise Dahlmo, Nordland, ny (tidl. styremedlem)

Medlemmer valgkomiteen (1 ny for 2 år):

Geir Morten Jansberg, Innlandet (leder, ikke på valg)

Tor Arne Helle, Vestland (ikke på valg)

Ingvild Kiland, Oslo (gjenvalg, velges for 2 år)

Varamedlem til valgkomiteen for 1 år

Merete Evenseth, Troms (tidl. vara til styret)

Revisor for 2 år: Ingrid Wolff, Vestland (ikke på valg)

Vararevisor for 1 år: Gunn Lilla Zahl Johansen, Nordland (ny)

I tillegg var flere personer nominert av medlemmer til følgende posisjoner:

Nestleder for 2 år: Jan Magne Østebø, Rogaland (ny)

Styremedlem for 2 år:

Jan Magne Østebø, Rogaland (ny)

Anne Guntvedt, Buskerud (ny)

Kristin Moi, Agder (ny)

Varamedlemmer, 2 kandidater for 1 år:

Jan Magne Østebø, Rogaland (ny)

Kristin Moi, Agder (ny)

Rita Daverdin, Trøndelag (ny)

Merete Evenseth, Troms (gjenvalg)

Medlemmer valgkomiteen for 1 år: Merete Evenseth, Troms (tidl. vara til styret)

Varamedlem til valgkomiteen for 1 år: Dagrunn Mæhlen, Trøndelag (ny)

Før valget kunne gjennomføres orienterte Valgkomiteens leder Geir Morten Jansberg om en utfordring som oppstod i og med at et av de nåværende styremedlemmene

måtte trekke seg av personlige grunner. Han presenterte ulike alternative måter å løse dette på:

- Alternativ 1: Valget gjennomføres som planlagt og én av de valgte varamedlemmene trer inn i den ledige rollen som styremedlem. De avklarer seg imellom hvem det er.
- Alternativ 2A: Velge styremedlem for 1 år blant kandidatene, forhåndsstemmer teller med.
- Alternativ 2B: Samme som 2A, men forhåndsstemmer teller ikke med.

Alternativ 2A ble anbefalt, og avstemning ga stort flertall for dette alternativet (N=68):

Alt. 1: 9 (13,24%),

Alt. 2A: 56 (82,35 %)

Alt. 2B: 3 (4,41 %)

Dermed skal det velges ett styremedlem for 2 år og ett styremedlem for 1 år.

Valg:

Nestleder for 2 år	Forhåndsstemmer	Årsmøtet	Sum	%
Iren Storli, Trøndelag	22	57	79	91,86 %
Jan Magne Østebø, Rogaland	0	7	7	8,14 %
Avgitte stemmer	22	64	86	100 %

Iren Storli ble valgt til nestleder for 2 år.

Styremedlem for 2 år	Forhåndsstemmer	Årsmøtet	Sum	%
Anita Lund, Innlandet	18	41	59	67,82 %
Jan Magne Østebø, Rogaland	1	4	5	5,75 %
Anne Guntvedt, Buskerud	1	13	14	16,09 %
Kristin Moi, Agder	0	9	9	10,34 %
Avgitte stemmer	20	67	87	100 %

Anita Lund ble valgt til styremedlem for 2 år.

Ekstraordinær avstemning. Styremedlem for 1 år	Forhåndsstemmer	Årsmøtet	Sum	%
Jan Magne Østebø, Rogaland	1	5	6	8,70 %
Anne Guntvedt, Buskerud	1	45	46	66,67 %
Kristin Moi, Agder	0	17	17	24,64 %
Avgitte stemmer	2	67	69	100 %

Anne Guntvedt ble valgt til styremedlem for 1 år.

Varamedlemmer til styret. To for 1 år Mulig å krysse av for inntil 2 personer i 1. runde	Forhåndsstemmer	Årsmøtet	Sum	%
Sølvi Falch, Vestland	6	21	27	27,27 %
Karen Elise Dahlmo, Nordland	15	45	60	60,61 %
Jan Magne Østebø, Rogaland	0	6	6	6,06 %
Kristin Moi, Agder	3	14	17	17,17 %
Rita Daverdin, Trøndelag	2	16	18	18,18 %
Merete Evenseth, Troms	7	26	33	33,33 %
Avgitte stemmer	33	66	99	100 %

Karen Elise Dahlmo ble valgt til varamedlem for 1 år.

Varamedlemmer til styret. To for 1 år	Forhåndsstemmer	Årsmøtet	Sum	%
Sølvi Falch, Vestland	6	12	18	21,43 %
Jan Magne Østebø, Rogaland	0	5	5	5,95 %
Kristin Moi, Agder	3	6	9	10,71 %
Rita Daverdin, Trøndelag	2	5	7	8,33 %
Merete Evenseth, Troms	7	38	45	53,57 %
Avgitte stemmer	18	66	84	100 %

Merete Evenseth ble valgt til varamedlem for 1 år.

Medlem valgkomiteén for 2 år	Forhåndsstemmer	Årsmøtet	Sum	%
Ingvild Kiland, Oslo	13	55	68	100 %
Avgitte stemmer	13	55	68	100 %

Ingvild Kiland ble valgt til medlem av valgkomiteén for 2 år.

Vara til valgkomiteén for 1 år	Forhåndsstemmer	Årsmøtet	Sum	%
Dagrunn Mæhlen, Trøndelag	11	59	70	100 %
Avgitte stemmer	11	59	70	100 %

Dagrunn Mæhlen ble valgt til varamedlem av valgkomiteén for 1 år.

Vararevisor for 1 år	Forhåndsstemmer	Årsmøtet	Sum	%
Gunn Laila Zahl Johansen, Nordland	20	59	79	100 %
Avgitte stemmer	20	59	79	100 %

Gunn Laila Zahl Johansen ble valgt til vararevisor for 1 år.

9. Avslutning

Møteleder takket for møtet.

Leder takket møteleder, teknisk ansvarlig, og de som har gått ut av forrige styre. Hun ønsket velkommen til de nye, og hevet årsmøtet 20:09.

Referent: Hege Charlotte Faber

Protokoll godkjent:

Dato: 25/04/24

Dato: 25/04/24

Navn: Ady R. F. L.

Navn: Hege Charlotte Faber

Norsk Lundehund Klubb inviterer til Lundehunddagene 2024 på Værøy

11. - 14. juli

PROGRAM FOR HELGEN

TORS DAG 11.juli

- Kl. 10:00 - 11:00 Tog gjennom "bygda" med skilt for de forskjellige landene. Oppmøte butikken.
- Kl. 11:00 - 15:00 Guidet tur med Ida Torsteinsen over Håen og ned mot Eie (passasjen mot Måstad) for de som ønsker.
- Kl. 12:00 - 14:00 Beskrivelse av prosjekthunder v/Arne Foss - utstillingsplassen
- Kl. 14:30 - 15:30 Visning av prosjekthundene for alle fremmøtte v/Arne Foss.
- Kl. 17:00 - 20:00 Offisiell åpning av Lundehunddagene på Værøy ved ordfører Susan Berg Kristiansen.
Boklansering av den nye Lundehundboka, og avduking av Vandretstillinga i Aulaen i "Gammelskolen".
Under boklanseringen vil det være innlegg ved leder av Norsk Genressurscenter, husdyr: Nina Svartedal.
- Kl. 20:00 - 22:00 Medlemsmøte og utdeling av priser Årets utstillingshund og Årets aktivitetshund i Aulaen i "Gammelskolen".
- Kl. 11:00 - 15:00 Kafè drevet av Fiskarkvinnelaget i Aulaen ved utstillingsplassen. Lundebua er åpen.

FREDAG 12.juli

- Fjelltur for de som vil, på egenhånd - for eksempel Nordlandsnupen.
- Kl. 09:30 - 11:00 Utstillingstrening hvis stor nok interesse.
- Kl. 11:00 - 12:00 Foredrag av Edmund Røstgård.
- Kl. 12:30 - 13:30 "Kom som du er". Uoffisiell utstilling som er åpen for prosjekthunder, kryptorkide og de som ellers ikke har lov å delta på offisielle utstillinger.
Dommer: Arne Foss. Sted: Utstillingsplassen.
- Kl. 14:00 - 19:00 Tørrfeskutstillinga m/STORCERT. Valpeshow, Barn & Hund.
Sted: Utstillingsplassen
Dommere: Svein Helgesen og Arne Foss
- Kl. 19:00 - 20:00 Internasjonalt møte.
- Kl. 20:00 Møtes på puben på Værøy for sosial sammenkomst.
- Kl. 11:00 - 15:00 Kafè drevet av Fiskarkvinnelaget i Aulaen ved utstillingsplassen. Lundebua er åpen.

LØRDAG 13.juli

- Kl. 10:00 - 18:00 Spesialutstillingen m/STORCERT. Valpeshow, Barn & Hund, Gubbe & Hund
Sted: Utstillingsplassen
Dommere: Arne Foss og Svein Helgesen

- Kl. 11:00 - 15:00 Kafè drevet av Fiskarkvinnelaget i Aulaen ved utstillingsplassen.
Lundebua er åpen, samt at vi har lotteri til inntekt for klubben. Vi blir veldig glade dersom du tar med en gevinst eller to.

SØNDAG 14.juli

- Kl. 12:00 - Fellestur til Måstad.

*Foreløpig program - arrangementene, tidspunktene og priser kan bli endret

Påmelding

- Påmelding til utstillingene skjer elektronisk via NKK (nkk.no). Påmeldingsfrist 16.06.2024. Spørsmål til selve utstillingene kan sendes til spesial@lundehund.no, og merkes "Elin, Utstilling"
- Påmelding til "Kom som du er" skjer på fredag fra kl 11:00 på utstillingsplassen. Kostnad kr 150,- pr påmelding.
- Påmelding til "Barn & Hund", samt "Gubbe & Hund" skjer i sekretariatet på utstillingsdagen.

NB! Alle må vise gyldig vaksinasjonskort før de slipper inn på utstillingsplassen. De som har med seg hund som ikke skal stille i konkurransen må også vise gyldig vaksinasjonskort. Alle hunder skal være vaksinert i henhold til NKKs regler. Valper under 4 måneders alder har

Lundehunder født, og hvor de dro

Tekst: Merete Evenseth

23.08.2023 ble det født 4 valper hos Petra Ognøy, 5561 BOKN

Kullnr. 2306772

Far: Lundesommer Sigur Jorsalfar - NO45517/16

Mor: Lundenheim's Frøya Embladotter - NO37611/19

Dina Frøyadotter av Ognøya - NO52484/23 - T

Dan Frøyason av Ognøya - NO52485/23 - H

Dis Frøyadotter av Ognøya - NO52786/23 - T

Dahlia Frøyadotter av Ognøya - NO52487/23 - T

Han er far til 7 valper fordelt på 2 kull

Hun er mor til 7 valper fordelt på 2 kull

0658 OSLO

1900 FETSUND

1940 BJØRKELANGEN

5174 MATHOPEN

31.10.2023 ble det født 5 valper hos Åshild Krogh Ulriksen, 4886 GRIMSTAD

Kullnr. 2308050

Far: Balder - NO44470/21

Mor: Obrima's Bina - NO49929/17

Åskroghs Heilo - NO56648/23 - H

Åskroghs Sisik - NO56649/23 - T

Åskroghs Tjeld - NO56650/23 - H

Åskroghs Terna - NO56651/23 - T

Åskroghs Lunde - NO56652/23 - T

Dette er hans første kull

Hun er mor til 13 valper fordelt på 3 kull

4032 STAVANGER

9350 SJØVEGAN (flytter til USA etterhvert)

9321 MOEN

3739 SKIEN

Cussac sur Lorie, Frankrike

27.11.2023 ble det født 6 valper hos Marie Ström, Sverige
Kullnr. 2400711

Far: Brage Trym av Kystflokket - NO45333/18

Mor: Lundesommer Hekla - NO55391/19

Importert til Norge:

Häggetorps Lunde Totta - SE53329/2023 - T

Häggetorps Lunde Tyr - SE53324/2023 - H

Häggetorps Lunde Tun - SE53325/2023 - H

Häggetorps Lunde Tim - SE53327/2023 - H

8.12.2023 ble det født 2 valper hos Lena Sande, 8130 SANDHORNØY

Kullnr. 2400560

Far: Pride Of Norway's Blazing Sun - NO34354/18

Mor: Nelyam's Bernie - NO61876/21

Alva av Blix Labben - NO31961/24 - T

Ailo av Blix Labben - NO31962/24 - H

15.12.2023 ble det født 2 valper hos Tonje Bornøy, 8416 SORTLAND

Kullnr. 2308464

Far: Nelyam's Draco

Mor: Lyrypa's Runa-Saga - NO51696/21

Brutus - NO58136/23 - H

Beaivi - NO58137/23 - H

22.12.2023 ble det født 5 valper hos Arnulf Tufteland, 3055 KROKSTADELVA

Kullnr. 2400109

Far: Hrafnir I3 av Revehjerte - NO41814/21(X3)

Mor: Lyrypa's Frøya - NO61297/20

Lundetuftens Lilja Frøyadóttir - NO30403/24 - T

Lundetuftens Hildur Frøyadóttir - NO30404/24 - T

Lundetuftens Agni Frøyadóttir - NO30405/24 - T

Lundetuftens Frosti Hráfnirson - NO30406/24 - H

Lundetuftens Haukur Hráfnirson - NO30407/24 - H

7.01.24 ble det født 4 valper hos Maylen Sæther, 1970 HEMNES

Kullnr. 2400803

Far: Brage Trym av Kystflokket - NO45333/18

Mor: Nelyam's Dex - NO40272/17

Nelyam's Kuling - NO35757/24 - H

Nelyam's Storm - NO32758/24 - H

Nelyam's Winter - NO32759/24 - H

Nelyam's Frost - NO32760/24 - T

Han er far til 15 valper fordelt på 7 kull

Hun fikk 6 valper i dette kullet

7165 OKSVOLL

1550 HØLEN

9602 HAMMERFEST

1550 HØLEN

Han er far til 6 valper fordelt på 2 kull

Dette er hennes første kull

Rzeniszow - Lazy, Polen

8610 MO I RANA

Han er far til 11 valper fordelt på 4 kull

Hun er mor til 5 valper fordelt på 2 kull

8407 SORTLAND

9420 LUNDENES

Han er far til 12 valper fordelt på 3 kull

Hun er mor til 7 valper fordelt på 2 kull

8520 ANKENES

3055 KROKSTADELVA

3055 KROKSTADELVA

9522 Kautokeino

44210 PORNIC, Frankrike

Han er far til 21 valper fordelt på 6 kull

Hun er mor til 13 valper fordelt på 3 kull

8725 UTSKARPEN

3145 TJØME

0667 OSLO

41470 Göteborg, Sverige

Første N2 prosjektkull kom til verden 12. mars!

Fra Avl- og sunnhetsutvalget

Prosjekthunden Lundesommer Håipa N1, NO48404/21(X1) fikk et flott kull på to tisper og to hannvalper. Far til dette kullet er lundehunden Lundehiets Bruno NO43756/18. Fødselsvektene lå mellom 186 – 214 gram og alle la raskt på seg og har vokst seg store og sterke.

Norrbottenspets er den av de tre rasene vi krysser lundehund med som har størst genetisk variasjon, men som samtidig ligger nærmest en lundehund genetisk. Vi er veldig spente på hvordan disse valpene vil utvikle seg videre og håper på flere N2-kull om ikke alt for lenge.

Fotograf for begge er Cathrine Brekke

Hundetellingen 2024

Fra Avl- og sunnhetsutvalget

Annet hvert år gjennomfører klubben en telling av hvor mange lundehunder og prosjekthunder vi har i Norge. Det betyr at alle eiere av renrasede lundehunder og prosjekthunder blir kontaktet, enten via epost eller telefon, for å besvare noen spørsmål om hundens helse. Dette er et veldig viktig redskap for oss i arbeidet med å forvalte vår utrydningstruede rase.

For å få full, samlet oversikt over utviklingen av helseforholdene i rasen er prosjekthundene inkludert i statistikken for årets telling.

I år fikk vi inn besvarelser for til sammen 1071 hunder. Dette gir en svarprosent på 95%, noe vi er svært fornøyde med!

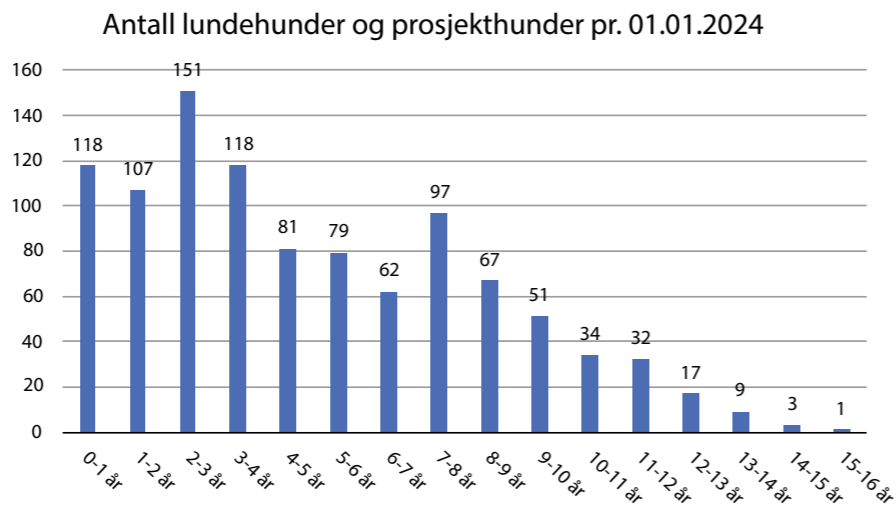
Hvor mange lundehunder har vi i Norge?

Antall og fordelingen av hundene er gitt i tabellen nedenfor.

Antall hunder pr 01.01.2024	Tisper	Hanner	Sum
Antall renrasede pr 01.01.2024	465	492	957
Antall prosjekthunder pr 01.01.2024	38	47	85
Totalt antall hunder	503	539	1042

I klubbens rasespesifikke avlstrategi (RAS) fra 2014 ble det satt et mål om å ha 1000 lundehunder innen 2025. Dette målet er vi faktisk nådd før tiden!

Det har vært uvanlig god valpeproduksjon de siste fire årene med godt over 100 valper hvert år. Dette medfører at vi har en veldig ung populasjon, der 36% av alle hundene er 0-3 år gamle, og så mye som 55% er under 5 år.

Levealder

Totalt har 146 hunder dødd i løpet av 2022-2023. Tabellen nedenfor viser til netto tilvekst i populasjonen for de fire siste tellingene. Antall døde hunder har økt noe i den siste perioden. Dette skyldes i hovedsak at populasjonen har vokst.

Valper født	193	188	308	248
Hunder dødd	94	117	104	146
Netto tilvekst i populasjon pr. 2 års-periode	99	71	204	102

Den gjennomsnittlige levealder for lundehundene som døde i perioden 2022-2023 var 9,3 år, som er det samme som i 2010-2012. Modustallet, dvs den hyppigste forekommende alder ved død er 9,5 år.

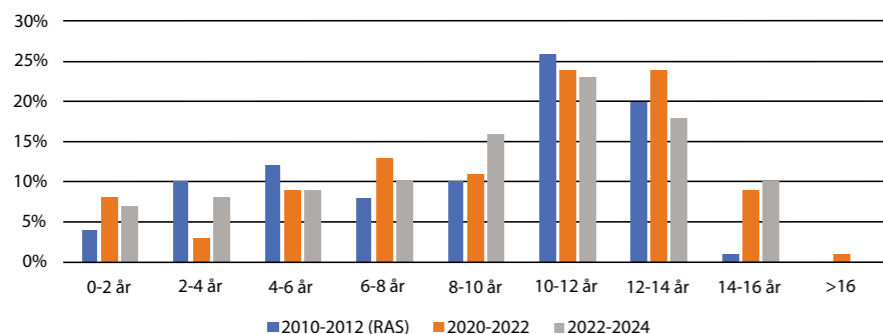
Gjennomsnittlig levealder	2010-2012	2020-2021	2022-2023
	9,3 år	9,5 år	9,3 år

Siden de eldste prosjekthundene var 9,7 år 01.01.2024, gir ikke prosjekthundene noe utslag på den gjennomsnittlige levalderen eller oppnådd alder ved død så langt.

Da tellingen ble avsluttet, var landets eldste lundehund Duva Dyggvir, 15 år og 9 måneder, som eies av May-Tove Pedersen

Grafen nedenfor viser fordelingen av oppnådd levealder for de to siste telle-periodene sammenlignet med perioden 2010-2012. Tidligere så vi en forhøyet forekomst av hunder som døde rundt fire-års alder. Denne tendensen ser ut til å ha flatet noe ut. Dette er en gledelig utvikling som nok skyldes økt fokus på diagnostisering og behandling av mage-/tarmrelaterte lidelser de siste årene. Tiltakene beskrevet i klubbens RAS med bla IL-seminaret i 2015, en gastroguide på nett, økt fokus på å sjekke forekomst av uheldige bakterier og parasitter (heriblant giardia) hos syke hunder, og *ikke minst* kunnskapen om behandling av IL som Petter Nilsen har tilført, har bidratt til dette.

Oppnådd levealder i 2010-2012 (RAS) og ved tellingene for 2020-2021 og 2022-2023

Kryptorkisme

Av de 539 hannhundene er det 103 stykker (19%) som er naturlig kryptorkide, hvilket betyr at det mangler en testikkel på rett sted i skrotum. Ved forrige telling var andelen hunder med testikkelfeil 22%. Blant prosjekthundene hadde 4% (2 av 47 hunder) testikkelfeil.

Kryptorkisme er arvelig, og hunden kan arve anlegg for kryptorkisme fra både mor og far. Det er minst tre gener involvert. Hunder som er ensidig kryptorkide, altså har bare en testikkel i pungen, kan pare seg og gi valper,

Fertilitet / fruktbarhet

Et annet spørsmål vi stilte var hvor mange hunder som har blitt forsøkt brukt i avl de siste to årene. Svarene er oppsummert for tisper og hannhunder i tabellen nedenfor. I tabellen er det tatt utgangspunkt i hvor mange hannhunder og tisper som var aktuelle for avl i perioden (dvs hannhunder mellom 1 og 9 år, med 2 testikler, og tisper mellom 18 mnd og 9 år).

12 hannhunder og 20 tisper i aktuell alder ble ikke besvart i tellingen. Oversikten over forsøkte og

	Aktuelle hunder	Antall hunder forsøkt brukt i avl	Hunder som fikk kull	Mislykkete paringsforsøk	Tisper som ble paret	Tisper som ble inseminert
Hannhunder 2022-2023	301	104 (35%)	54 (18%)	48 (46%)		
Hannhunder 2020-2021	220	84 (38%)	39 (18%)	37 (44%)		
Tisper 2022-2023	359	151 (42%)	62 (17%)	84 (56%)	64 (11% av disse gikk tomme)	21 (66% av disse gikk tomme)
Tisper 2020-2021	303	131 (43%)	63 (21%)	60 (46%)	71 (20% av disse gikk tomme)	17 (41% av disse gikk tomme)

Det vil alltid være noen hunder som ikke blir forsøkt brukt av ulike årsaker, deriblant helsemessige forhold. Det er kun klinisk friske hunder som skal benyttes i avl. **I vår rase må vi derfor fortsette å anstrenge oss for å bruke så mange ulike individ i så mange ulike kombinasjoner som mulig, slik at vi begrenser ytterligere tap av genetisk variasjon så langt vi kan.**

Krampejukking hos tisper

Mange lundehundtisper gjennomgår perioder på 1-3 dager der de får hyppige, krampe lignende jukkebevegelser. Periodene med anfallene forekommer som oftest en god stund før løpetiden, men kan også forekomme under og etter løpetiden. Noen hunder er ikke veldig plaget mens andre kan være veldig påkjente. For noen hunder ser man ikke noen sammenheng som kan relateres til løpetid. Også ved årets hundetelling tok vi med spørsmål om tisper har opplevd krampejukking. 53 % av alle tispene har opplevd dette, noe som er en betydelig økning fra forrige periode.

Periode	Alle hunder	Renrasede hunder	Prosjekthunder
2022-2023	53%	59% (244 stk)	16% (6 stk)
2020-2021	42%	44% (191 stk)	11% (3 stk)

men det er en stor fare for at valper etter slike hunder får dobbeltsidig kryptorkisme, hvilket betyr at ingen av testiklene kommer ned i pungen. Da er hunden steril.

Det er ikke tillatt å avle på kryptorkide hunder innenfor FCI og NKKs medlemsklubber. Med andre ord, er 19 % av våre hannhunder ikke aktuelle for avl, noe som er bekymringsfullt med tanke på å opprettholde den lille genetiske variasjonen vi har i dag. Dette er noe vi vil følge nøye og håper å redusere forekomsten av gjennom krysningsprosjektet.

vellykkede paringer er imidlertid svært lik tilsvarende tall for perioden 2020-2021, noe som tilsier at den gir et ganske riktig bilde av dagens situasjon.

Tabellen viser at våre hundeeiere nedlegger en imponerende innsats for å lage valper! Samtidig er det mange av de som prøver, som ikke lykkes. De fleste forsøker flere ganger, og lykkes så kanskje etter hvert. Det ligger m.a.o. ofte flere forsøk bak hver suksess.

Litt brutalt, kan man si at hver gang en hannhund «gjenbrukes» er det en «ubrukt» en som ikke får sjansen. I tillegg er det viktig at vi jobber for å spre valpene geografisk med tanke på avl i kommende generasjoner. Her er klubbens valpeformidling en viktig tjeneste.

De fleste veterinærer som får inn hunder som er plaget av dette, har ikke sett tilsvarende før. Avl- og sunnhetsutvalget arbeider for å se om det er mulig å finne en årsak og om det er noe vi kan gjøre for de hundene som er plaget med dette. Vi undersøker f.eks. om det er noen næringsstoffer de mangler eller om det kan skyldes en hormonell «forstyrrelse», og om det er noen tiltak vi kan gjøre for å avhjelpe de hundene som er hardest rammet.

Dødsårsaker

I klubbens Avlsstrategi (RAS) er det gitt en oversikt over dødsårsaker for de hundene som døde i Norge i 2010 - 2012. Tabellen under viser tilsvarende tall for periodene 2020-2021 og 2022-2023.

Ved tidligere tellinger, tellet vi alle hunder som døde av IL og mage-/tarmproblemer, uavhengig av alder. Fra og med 2020-2021, har vi imidlertid regnet alle som døde etter fylte 11 år som at de døde av alderdom, uavhengig av hva de døde av. Tilsvarende, er omfanget av hunder som døde av «høy alder» en del høyere nå. Antall hunder er ganske lavt statistisk sett for alle tre perioder, og variasjonen ikke større enn hva man kan forvente.

I alt 35% av hundene døde av IL og/eller et annet mage-/tarmproblem i 2022-2023, mot 32% i 2020-2021.

Antall hunder som døde av andre/ukjente årsaker har sunket fra 28% til 16% siden 2012, noe som kan tilskrives økt fokus og kunnskap i forhold til å sette mer presise diagnoser.

I denne kategorien er det ingen dødsårsak som peker seg spesielt ut. Hjertestans og leverproblemer forekommer noe hyppigere, og kan tenkes å være relatert til IL. Denne kategorien omfatter også en del tilfeller der dødsårsaken er ukjent.

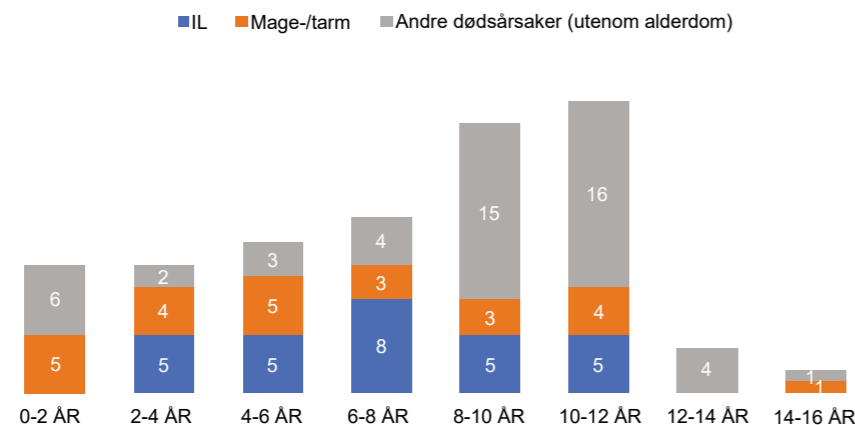
Andelen hunder som døde av kreft eller ulykker ligger veldig stabilt.

RAS-kategorier	2010-2012	2020-2021	2022-2023
Antall hunder	124	102	146
IL	31%	22%	19%
Mage/tarm	11%	10%	16%
Kreft	9%	8%	7%
Andre årsaker inkl. ukjent	28%	21%	16%
Ulykker	5%	4%	5%
Høy alder	22%	36%	36%

Grafen nedenfor viser aldersfordelingen av dødsfallene forårsaket av IL, mage-/tarmproblemer og andre årsaker (unntatt alderdom).

36 % av hundene døde av høy alder (over 11 år), og gjennomsnittlig levealder for de hundene som døde av IL er 7,4 år.

ALDER VED DØD OG DØDSÅRSAK I PERIODEN 2022 TIL 2024

Hvordan har forekomsten av IL og mage-/tarmproblemer vært for hundene som ble født i 2012?

Siden vi startet med å digitalisere informasjon fra hundetellingene i 2010 kan vi nå se *livsløpene til årsklasser av hunder*.

I 2012 ble det født 82 lundehunder, som er, eller ville vært 12 år i dag. Av disse 82 hundene er det 43 hunder

(52%) som har fått IL og/eller mage-/tarmsykdom på ett eller flere tidspunkt i livet. Tilsvarende tall for hunder født i 2008 viser at 32 (50 %) av 64 hunder har fått IL og/eller mage-/tarmsykdom. Dette er forhold vi vil fortsette å følge nøye og som vi på sikt håper vil avta med økt genetisk variasjon i rasen.

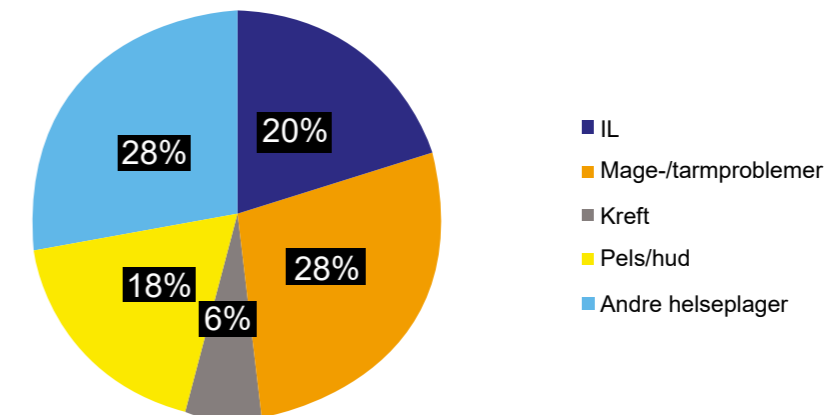
Sykdomsbildet for hunder som levde i perioden 2022-2023.

For å få et bilde av helsetilstanden i rasen har vi sett samlet på de hundene som levde og de som døde i årene 2022-2023. Til sammen blir dette 1188 hunder. For disse ble det rapportert om 485 helseproblemer. Sammenligner vi med sykdomsbildet for forrige periode

ser vi en positiv tendens. Her er det imidlertid viktig å merke seg at vi har en veldig ung populasjon der 55% av hundene er under 5 år. I tillegg er 8% av dagens populasjon prosjekthunder med økt genetisk variasjon i forhold til de renrasede hundene.

Andel hunder med ulike helseplager	2020-2021	2022-2023
Alle hunder	53%	41%

Fordeling av fysiske helseplager hos lundehunder som levde i årene 2022-2023

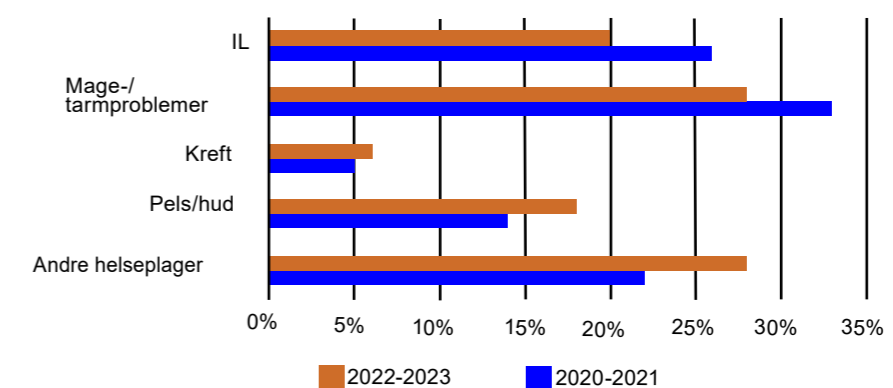

Noen hunder hadde mer enn ett problem, uten at dette påvirker statistikken særlig. Fordelingen av de viktigste helseplagene lundehundene hadde i disse årene er vist i kakediagrammet ovenfor.

hundetellingsperiodene, 2020-2021 og 2022-2023. Det er en nedgang på 6% i antall rapporterte tilfeller av IL. For andre mage-/tarmproblemer har vi en nedgang på 5%. For pels/hud- andre helseplager ser vi derimot en økning fra 14% til 18%.

Figuren nedenfor viser fordelingen av fysiske helseplager rapportert i de to siste

Fordeling av fysiske helseplager hos lundehunder som levde i de to siste tellingsperiodene

Mage-/tarmproblemer

Totalt var 47 % av sykdomstilfellene knyttet til fordøyelsen. 20 % av tilfellene var diagnostisert som IL, mens 27 % var tilskrevet andre mage-/tarmproblemer. I den siste kategorien er infeksjoner av ulike slag og gastritt mest fremtredende.

Fordeling av type mage-/tarmproblemer	
Infeksjoner av parasitter, bakterier eller virus	58%
Gastritt (magekatarr, magesår)	12%
Annet/uspesifisert	30%

Spesielt for denne perioden er forekomsten av akutt blodig diaré. I alt 19 hunder har hatt dette 2022-2023, hvorav 10 døde og 9 overlevde. Dette sykdomsbildet er ofte knyttet til forekomsten av *Providencia alcalifaciens*, gjerne i kombinasjon med en annen bakterie som *Chlostridia* eller *E-coli*. Sykdommen er livstruende og krever umiddelbar behandling av veterinær. Den lave genetiske variasjonen hos lundehunder medfører et redusert immunforsvar for å håndtere unaturlige oppblomstringer av parasitter og bakterier i tarmen, og bidrar til å gjøre lundehunden sårbar for infeksjoner.

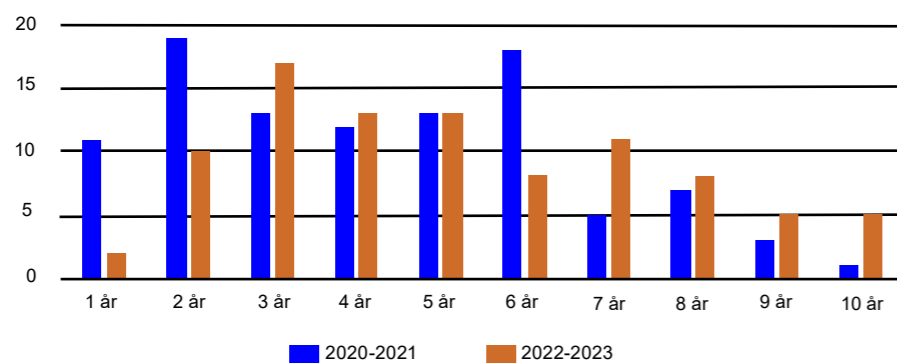
Det har tidligere blitt påvist at lundehunder har økt forekomst av både gastritt og kreft, og at disse lidelsene ofte forekommer sammen med en underliggende IL-tilstand. Det er viktig å være

«Infeksjoner av parasitter, bakterier eller virus» omfatter 15% tilfeller av *giardia mens 43% omfatter bakterier (for eksempel E-coli, Cholstridia, Streptococcer, Salmonella, og Providencia alcalifaciens) og virus. Det er derfor ekstremt viktig at man ber om en bred analyse av bakterier og parasitter (ikke kun Giardia) i avføringen ved mistanke om at hunden har en tarminfeksjon.*

oppmerksom på at en hund kan ha flere av disse lidelsene samtidig, særlig gjelder dette IL, gastritt og ulike tarminfeksjoner. Mange hunder får dessverre flere IL-utbrudd i løpet av livet. I de to siste tellingene har vi derfor spurt om når hunden fikk det første utbruddet. Tabellen nedenfor viser aldersfordelingen ved første utbrudd for hundene som inngikk i tellingene i 2020-2021 og 2022-2023.

Gjennomsnittsalderen ved første utbrudd var på 5,0 år i 2022-2023, som er litt høyere ved forrige telling der gjennomsnittet lå på 4,4 år. Vi ser med andre ord, en liten nedgang i antall hunder som får IL under 3 år. Dette kan muligens ha en sammenheng med en økt bevissthet om viktigheten av å holde fettprosenten ganske lav.

Alder ved første utbrudd av IL levende og døde hunder

Pels- og hudproblemer

I alt 89 hunder hadde et pels-/hud-problem, hvilket utgjør 18 % av sykdomstilfellene. I 43% av tilfellene har problemene vært forbigående, mens 57% av tilfellene er av kronisk karakter. Pels- og hudproblemer kan være vanskelige å finne årsaken til. Når diverse utøyer er utelukket kan det

for eksempel skyldes allergi, dårlig næringsopptak, hormonelle forhold og autoimmune reaksjoner som pseudopelade. Pels og hudproblemer er den hyppigst forekommende plagen i rasen etter mage-/tarmrelaterte lidelser. Dette er noe ASU vil se nærmere på i tiden som kommer.

Andre helseplager

Kategorien «Andre helseplager» omfatter alt mulig, deriblant trekking av tenner pga tannkjøttbetennelse/periodontitt (8% av sykdomstilfellene), livmorbetennelse (2% av sykdomstilfellene) og forhøyede leververdier. I tillegg finner vi ulike lidelser som heldigvis er sjeldne i vår rase, som for eksempel, urinveisinfeksjoner, diabetes, epilepsi og levershunt.

Adferd

Også denne gangen stilte vi noen spørsmål knyttet til hundenes mentalitet/adferd. På spørsmål knyttet til lydfølsomhet og reservasjon/angst for fremmede fikk vi svar for 981 hunder. Tabellen nedenfor viser svarene til de som rapporterte om utfordringer på dette området.

Ca 33% av hundene er følsomme overfor lyder fra nyttårsraketter, torden og lignende. Angst for denne type lyder er ikke uvanlig for hunder uansett rase. Mange lundehunder utvikler slik engstelse etter 1 års alder. Siden vår rase er utsatt for å utvikle IL i stressende situasjoner, er det viktig å forbygge dette ved ikke å utsette hunden for situasjoner der slik angst kan oppstå.

Beskrivelse	Antall hunder	% av besvarelsene
Lydfølsomhet (raketter, torden og lignende)	327	33%
Reservert for fremmede mennesker	64	7%
Redd for fremmede mennesker i den grad at eier opplever det som et problem	27	3%
Andre mentalproblemer	1	0,1%

Sett under ett, plages lundehunden av forholdsvis få arvelige lidelser og defekter, men immunrelaterte lidelser som mage-/tarmproblemer, inkludert IL er og blir et alvorlig problem for rasen. Pels-/hudproblemer er også fremtredende. For å bremse utviklingen av arvelige defekter, er det viktig at oppdretterne fortsetter å følge avlsanbefalingene.

Ca 7% av hundene rapporteres å være reserverte / usikre i møte med fremmede, men at de kommer seg etter en liten stund. Kun 3% av hundene er så engstelige for fremmede at eier opplever det som et problem. God sosialisering i ung alder er imidlertid svært viktig for å redusere stresset hundene opplever i møte med fremmede mennesker og nye miljøer.

Generelt er det ikke store forskjeller mellom prosjekthundene og de renrasede mht lydfølsomhet og reservasjon overfor fremmede mennesker.

Periodontitt - en vanlig og frustrerende tannsykdom

Tekst: Anita Lund, veterinær

Periodontitt er en tannsykdom som finnes hos veldig mange hunder. Det er raseforskjeller og innenfor rasene er det individuelle forskjeller. Sykdommen fører over tid og ubehandlet til at enkelttenner løsner. Dette kan til en viss grad forebygges. Det er nødvendig å gjøre en grundig tannundersøkelse for å finne ut om hunden lider av dette, og kartlegge hvor omfattende problemet kan være.

Plager i munnen til hunder er noe som blir tatt mer på alvor av veterinærer og hundeeiere, enn tidligere. Allikevel er det vanskelig å forstå hvor mye plage tannproblematikk gir hundene. De fortsetter å spise, utføre normale prestasjoner, og oppleves som fornøyde av eier, på tross av problematiske tenner. Derfor er det mange hunder som går rundt med store munn- og tannproblemer, uten at eier forstår hvor ille det enkelte ganger kan være.

Tidligere var veterinærutdanning innen tannhelse lite ivaretatt. Nå til dags er det flere veterinærer som spesialisere seg innen emnet. Derfor er det muligheter for god diagnostikk og behandling. Hundeeiere får også mer kunnskap om tannhelse hos hund, men det er fortsatt mange som sjelden eller aldri sjekker munn og tenner hos sin hund.

Den (antagelig) vanligste tannsykdommen hos hund kalles periodontitt. Navnet kan enkelt forklares som en betennelse i båndene (periodontal ligamentene) som holder tannrota fast i kjevebeinet. Periodontitt er resultatet av en betennelsesrespons på grunn av plakk og tannstein. Plakk er det belegget vi fjerner med tannpuss på egne tenner. Over tid kan plakk mineraliseres og bli til tannstein. Plakk, tannstein og bakterier i kombinasjon er faktorer som gradvis fører til en forverring av periodontitt.

Hver tannrot sitter i en uthuling i kjevebeinet, der er rota festet med en stor mengde små bånd/ligamenter som forankrer tannrot til bein. Hvert ligament har en viss styrke, men på grunn av det store antallet bånd sitter hver tann utrolig godt festet.

Periodontitt er en betennelse som angriper båndene/ligamentene og gradvis ødelegger dem. Dette resulterer først i lommedannelser nedover langs tannrota, deretter løsner tanna mer og mer. Nedover i lommene kryper plakk, og deretter tannstein gjerne etter, så langsmet ei rot som er angrepet av periodontitt kan det ligge et lag med tannstein. Dette ligger skjult under tannkjøttet. Om tannstein på selve tanna blir fjernet og tanna pusset kan den se frisk og fin ut, men under overflaten kan tannhelsen fortsatt være dårlig, og sykdommen fortsetter å utvikle seg.

Hvordan finne ut om din hund har periodontitt, eller annen tannsykdom?

Det er en god ide å trene hunden så det går an å ta en titt på tenner og inne i munnen. Det er nok å løfte på leppa og sjekke tenner utvendig, hele veien rundt. Det er som regel på utsida det sitter tannstein, da vil en se om det er normal farge på tannkjøttet og om tennene er uskadet. Det er også lurt å sjekke lukt, om en vet hva det normalt lukter bør en reagere om det begynner å lukte vondt.

Om det er mistanke om tannproblemer, eller mye tannstein som bør fjernes skal hunden undersøkes og behandles i narkose. Uten full narkose er det ikke mulig å utføre en grundig nok undersøkelse, heller ikke behandling. For å få god oversikt er det nødvendig med tannrøntgen.

Det er verdt å merke seg at forsikring vanligvis ikke dekker behandling på grunn av periodontitt. Hos hunder som er sterkt plaget kan det føre til kostbare behandlinger.

Hva skjer hvis hunden har periodontitt?

Dette er en tannsykdom med flere grader. Enkelte svært utsatte individer kan, over tid, utvikle alvorlig betennelse i tannkjøtt og betennelse langsmet tannrot, så tenner løsner og etter hvert faller ut. I alvorlige tilfeller kan betennelse spre seg til kjevebein og bakterier vil kunne følge blodet fra munn til andre organer i kroppen, som lunge, nyre og lever, og gi betennelse der. Andre hunder kan ha sykdommen i mild grad, der enkelte tenner har små lommedannelser langsmet tannrota, og det er en langsom utvikling. Så finnes alle varianter i mellom disse to eksemplene. Det skal sies at endel hunder har friske tenner hele livet. Og mange har tannproblemer som aldri blir oppdaget og behandlet, der hunden åpenbart ville hatt et bedre liv om dette hadde blitt tatt tak i. Men som skrevet tidligere, hunder skjuler problemer i munnen så utrolig godt, og vi som eiere har liten evne til å oppdage problemene.

Foto: Hege Charlotte Faber

Behandling av sykdommen er fjerning av tannstein, under sedasjon. All tannstein skal bort, også den som ligger i eventuelle lommer mellom tannrot og tannbein. Om tennene er angrepet mer alvorlig er trekking av alvorlig angrepne tenner et godt alternativ.

En hund som er plaget med denne tannsykdommen vil sannsynligvis fortsette å ha problemet etter en behandling. Den bør få undersøkt og rensset tenner jevnlig for å beholde en god tannhelse. Hvor ofte det trengs behandling må tilpasses den enkelte hunden.

Hva kan vi gjøre for å forebygge tilstanden?

Periodontitt kan til en viss grad forebygges. Det ideelle er å pusse tennene på hunden daglig, like ofte som vi pusser våre tenner. Andre tiltak er tyggebein av forskjellige slag. Det finnes tannrenseprodukter til hund, noen lover mer enn de kan holde, og andre gir god effekt. Mekanisk rensing er det som gir best resultat, samtidig gir det en god mulighet til å oppdage endringer om man tar seg tida med å pusse.

Er dette plagsomt for hunden?

Det er ingen grunn til å tro at betennelser i munnen hos hund er mindre plagsomt enn det er for oss. Forskjellen er at hunder viser subtile symptomer på kroniske munnplager, og de er lett å overse.

Jeg har sett flere eksempler på tannbehandling der eier har fortalt i ettertid at hunden er i mye bedre humør, leker mer, jobber bedre, etter tannbehandling. Ofte er eier overrasket over endringen i adferd, fordi det var aldri noe tegn på ubehag fra munnen. Selv om det åpenbart må ha gitt en gradvis adferdsendring over tid.

Oppfordringen må være å sjekke tennene på hunden jevnlig, og pusse tennene. Det er aldri for sent å begynne med tannpuss, selv en eldre hund kan trenes til å få pusset tennene. Bruk tannkrem og en tannbørste beregnet på hund, og puss i vei. Lykke til!

Med snuta som hjelp

Tekst: Alejandra Garcia

Å trene hundens luktesans er både gøy og utfordrende både for to- og firbente. Jeg har holdt på med nosework med mine hunder i 6 år. På samme måte som Toll og Politi finner narkotika med hund, kan de læres opp til å finne veggedyr.

En gang i uka trener jeg med min Lundehund Falinn. Her har vi tilgang til 10 forskjellige rom som er innredet som stuer, soverom og kontorer. I tillegg har vi ett stort verksted for søk i kjøretøy og bagasje.

Når Falinn jobber er det kun veggedyr hun har fokus på. Dette har vi testet med beholdere som inneholder blant annet pølser, tørket hjortekjøtt og tørrfisk som forstyrrelse på rommet. Hun undersøker men går raskt videre uten forsøk på å få ut innholdet.

Veggedyr er et økende problem av skadedyr man får med seg hjem i bagasjen etter utenlandsreise. Ved reise har vi en stor fordel med at hun er trent opp. Ingen bagasje kommer inn i huset før hun har sjekket den.

Veggedyr er insekter som lever innendørs og som ikke gjør noe nytte for seg. De livnærer seg av blodet ditt. Veggedyr sprer seg raskt og er vanskelig å behandle.

Det krever mye tid med trening og gjensidig tillit mellom fører og hund for å kunne utføre et søk. Som fører må du kunne stole på at hunden din forteller deg sannheten når den markerer.

Den største fordelene med å bruke hunder er at de kan finne ut nesten nøyaktig hvor kilden befinner seg. Om man mistenker at det er skadedyr et sted i bygningen, vil en spesialtrent hund kunne finne dem, selv om det kun er noen få veggedyr.

Da kan man ta tak i et problemet på et tidlig tidspunkt og unngå store ekstra kostnader. Med Lundehund har man i tillegg fordelene med at de kommer seg lett under lave møbler.

Mitt liv med omplasseringshunder

Tekst: Nils-Kristian Ellingsen

Etter utallige oppfordringer om å skrive til Lundehund-nytt, hvor jeg hele tiden har vegret meg, har jeg nå kapitulert. Jeg skal forsøke å komme med noen opplysninger i sakens anledning. Selv var jeg fem måneder gammel da jeg kom i lundehund-familien. Far hadde lundehund både før og etter krigen. Han fikk sine lundehunder fra Monrad i Mostad.

Jeg startet med lundehund i 2001. Jeg kom ikke i

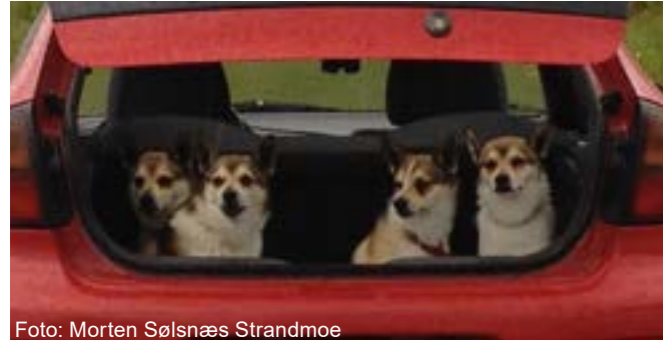

Foto: Morten Søltnæs Strandmoe

gang med lundehunder før det, da jeg i 28 år bodde på Østlandet. Der var det ikke tillatt med dyr i det hele tatt. Jeg gikk på alle hundeutstillinger for å få litt av savnet av hund dekket. Da jeg så omsider flyttet nordover, og hjem igjen, var saken klar.

I 2001 bestilte jeg min første valp. Denne valpen måtte bli hele tolv uker før jeg fikk hentet ham. Alt på grunn av en kne-operasjon som jeg måtte foreta.

Jeg reiste til Bodø for så å ta toget sørover for å hente hunden. Da jeg skulle reise hjem fortalte oppdretter at hun hadde en hanhund hun hadde tatt tilbake på grunn av vanskjøtsel, og om jeg kunne tenke meg å overta hunden da hun ventet løpetid på tispene. Det var min første omplasseringshund. Siden den gang har jeg overtatt tre omplasseringshunder fra samme oppdretter. Etter forespørsel fra oppdrettere, en veterinær og klubben har mine hunder kommet til meg. Jeg har så langt hatt ni lundehunder, derav åtte omplasserte. Hundene har kommet til meg i ulike forfatninger. En var hårløs på buken, bena og ytterkanten av ørene. Den siste hunden jeg overtok var radmager, og han gjorde sitt fornødne innendørs. Både vått og tørt. Det som skulle være tørt var vått. I dag er hunden et praktkeksemplar, og lydig som bare det. Hunden følger meg over alt, og han ligger ved mine føtter når jeg sitter i en stol. Han har lagt på seg, og han ser i dag ut slik en lundehund skal se ut. I dag har jeg kun to hunder igjen, Bris og Storm.

Grunnen til at hundene skulle omplasseres var vanskjøtsel. I 2001 fikk jeg som nevnt min første omplasserte hund. Jeg har bare mottatt voksne hunder som trengte hjelp og et hjem.

Grunnen til at jeg har et spesielt hjerte for omplasseringshunder, er deres behov for et bedre liv.

Det er kun lundehunder jeg har tatt hånd om. Jeg har som regel hatt fire hunder ad gangen. Hundene har vært hos meg hele deres liv, og jeg har selv hatt sorgen med å gravlegge dem. Jeg mener at hundene har trivdes her, og de har vært, og de er sprell levende - alderen til tross. Det blir jo noen turer, men her går de i et område hvor de kan være frie og løpe fritt.

Den eldste ble 15 år og 8 måneder. Jeg pleier å kalle meg selv lundehundenes moder Teresa. De hundene er og forblir min hunderase. Basta!

I mange år har jeg deltatt på Polar-treffene på Saltfjellet hvor hundene selvfølgelig har vært med. De har hatt ferie ved Bodøsjøen, de har vært med til Sverige. De har vært på Værøy og i Mostad, de har vært i Lofoten og ellers på de stedene jeg har reist.

For meg var det ikke vanskelig å velge hunderase. Denne norske sjarmøren, med en litt annerledes anatomi enn andre hunder har. Denne hunderasen som bidro til å holde liv i kystbefolkningen i hine hårde dager. I de dager var det ikke bare å stikke armen ned i fryseboksen på supermarkedet, og hale opp en gullhøne. Hundene sørget for sine familier med fugl.

Før helårs-båndtvangen var mine hunder med meg i marka, og de var spesialister på å ta rotter. Rekorden på en dag var 19 rotter. Da jeg fortalte det, klappet fiskekjøperne i taket. - Om jeg ikke kunne ta med hundene til fiskebrukene, men der hadde jo ikke hundene en sjanse til å ta rotter.

Foto: Merete Evenseth

Kennel Håggetorp

Marie Ström

-
Sverige

Hur länge har du hållt på med lundehund?

Vi flyttade från en mindre gård till ett torp mitt i skogen 2010 och då köpte jag min första lundehund. Tidigare hade vi andra hundraser, boardicollie o kelpie som vi använde inom småbruket vi hade.

Vem var min första lundehund?

När vi flyttade till vårt torp valde jag mellan två raser, norsk buhund eller norsk lundehund. O av en slump såg jag att Lundetuvans Viggo Bergjunkar skulle omplasseras så han vart våran första lundehund. En mycket osäker o rädd hund som fick IL. Vi kämpade i tre år med honom, men han vart aldrig riktigt bra. Vad vi än gjorde återkom sjukdomen.

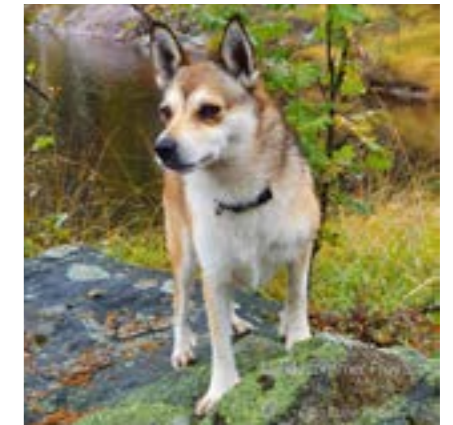
Lundetuvans Viggo Bergjunkar

Vilka hundar har du nu?

Nu har jag Lundesommer Hekla och Håggetorps Lunde Tola, dotter til Hekla.

Varför började du med lundehundsavel?

Vi har ju tidigare hållt på med uppfödning av hästar o hundar, så det var något som kom naturligt. Dessutom så har jag hela tiden varit på det klara med att lundehundsrasen är så pass liten att det är nödvändigt att så många hundar som möjligt kommer in i avel. I mitt fall ingick i kontraktet vid inköp av min andra hund, Lundesommers Fröya, att jag skulle bruka henne i aveln.

Fick du hjälp av andra uppfödare i starten?

Ja, verkligen! Både från uppfödare o andra kunniga inom lundehunds miljön.

Hur kom du på namnet til kennelen?

Vårt torp heter Håggetorp så det föll sig naturligt med att använda det namnet i mitt kennelnamn.

Är det en eller flera av dina uppfödda hundar du kommer ihåg särskilt?

Håggetorps Tola är ju den första egen uppfödda lundehunden jag behåller, så den blir ju extra intressant o följa.

Håggetorps Lunde Tola

Vad tycker du är svårast med att föda upp lundehund?

Att rasen är så liten så det är svårt o hitta lämpliga hanar att para med. Avståndet till lämplig hane blir ju därför väldigt långt o när det då skall paras 4-5 gånger kan det bli väldigt många mil. Dessutom tycker jag att det är tokigt att vi svenska uppfödare inte får använda godkända kryssningar i avelen. Dessutom är rasen okänd för många, så vi borde bli bättre o visa upp den i andra sammanhang än bara på utställningar.

Vad tycker du är bra med lundehund?

Rasen är ju både personliga o tåliga. O att de är så annorlunda o säregna!

Har du samarbete med utländska uppfödare?

Vi bor ju så nära norska gränsen så det mesta av avels hanarna är ju på den norska sidan. Dessutom har jag kontakt med ett par norska uppfödare.

Har du exporterat eller importerat någon hund?

Ja, jag har importerat 2 lundehundar från Lundesommers kennel o exporterat tillbaka 6 valpar till Norge.

Ställer du ut på utställning med dina hundar?

Jag brukar åka på ett par utställningar varje år men mest är det för att träffa andra lundehundsägare. Ett antal cert har det blivit, men resultatet är inte så viktigt, för jag tycker att alla hundar skall användas i avel då populationen är så liten inom lundehundsvärlden. Så jag försöker sälja de valpar som jag tycker är finast till de som är intresserade av utställning, men mest av allt letar jag efter hundköpare som har ett aktivt liv.

Är dina hundar med på andra aktiviteter?

Jag har gått valpkurs, allmän lydnad och spårkurser med mina hundar. Mina hundar är med på mitt jobb dagligen på Glaskogens naturreservat, så skogsliv är det som de ägnar sig åt.

Har du några tankar om ditt framtida uppfödning av lundehundar?

Jag kommer säkert försöka få nån kull till, men det blir i den lilla skala som vi har haft det nu. Vi har ju jättebra kontakter med alla våra valpköpare o det är ju något som ger mervärde i uppfödningen. Tror att den lilla skalan gör att vi har möjlighet att få de fina kontakter vi nu har med valpköparna.

En uppfödning vi aldrig kommer att glömma ...

Den nionde juli 2022 fick vår tik Lundesommer Hekla sin första kull. Den bestod av två friska valpar Håggetorps Lunde Mosti och Håggetorps Lunde Morsk. Det var Trym Brage av Kystflokken som var stolt fader. Så på hösten 2023 började vi leta ny hanhund till Hekla. Hittade då en ung hane ny i aveln, men strax innan betäckning ringde ägaren o berättade att han var ur form så då vart det bråttom o hitta ersättare och eftersom jag hade sett att Trym hade otroligt bra spermier så fick det bli han igen. Ägaren till Trym, Rosa Jansdottir, är en trevlig tjej som alltid ställer upp o hon bor bara en dryg timmes körväg från oss. Så Trym fick det bli.

En annan uppfödare i Sverige hade fått herpes på sin kull så jag kasta mig iväg o fick herpes vaccin o det var precis att det gick o genomföra på grund av att allt vart så bråttom.

Vi betäckte 3 dagar, på den 13 de, den 15, o 17 dagen och fick betäckt alla tre dagarna.

Efter 14 dagarna såg jag de första tecken på att Hekla var dräktig. Hon slutade äta på förmiddagen så då började jag pröva allt möjligt hemlagad mat, köttfärs o fisk och allt som fanns till buds i kylskåpet. Finns inget värre när än när de slutar upp och äta. Men så kom Hekla på att det smakade med torrfoder o strax efter vart allt som vanligt igen när illamåendet gick över.

Sista veckan innan valpningen var hon riktigt sliten o ville inte följa med på jobbet, utan hon låg mest och sov.

27 november kom valparna, cirka 63dje dagen. Förlossningen var över på 2,5 timme och inga komplikationer. Valparnas vikt var 130gram, 135gram, 148gram, 165gram, 170gram och 192 gram. Hekla hade ju vid den första kullen haft massor av mjölk, så jag trodde ju att det skulle gå bra. Men eftersom tre av valparna var så pass mycket mindre så fick jag ta bort de stora när de diade så att de små fick mera av modersmjölken. Ett himla passande!! De minsta fick de nedersta juvren o så fick jag passa så att de stora inte knuffade undan de små. Jag tog kontakt med Anette Vabø-Andersen som hade räddat många små valpar o fick många fina tips. Efter 4 dagar hade alla valparna gått upp i vikt o efter tre veckor hade alla gått upp över 500 gram.

Sen var det stora problemet löst. Hekla vart ju som sagt rätt trött på dem så hon fick efter en stund egen tid men skötte allt perfekt. En riktig pärla till tik.

Att få så många valpar på en gång kräver ju väldigt många köpare. O de var leveransklara i februari o värsta lågkonjunkturen i världen så det vart en del grubbel hur det skulle gå. En skulle vi ju behålla själva men det var ju 5 kvar o sälja. Men när de var sex veckor hade vi hittat nya hem till alla, riktiga toppenheim.

Min gubbe var nöjd när den sista flytta o det skall man ha klart för sig att få två valpar är inga stora problem med vardagen, men 6 då blir det många kisspölar o torka. Hela dagen!! Men den här kullen blir ett minne att minnas o det skall bli så spännande o följa dem i framtiden.

Historien om da lundehundene i Tromsø ble vist på tysk/fransk TV i 2024

Av Christian Uhlig og Merete Evenseth. Opptakene ble gjort søndag 29 mai 2022.

Foto: Christian Uhlig

Christian skriver:

"Høsten 2018 ble min film "An Arctic Fairy Tale" vist på filmfestivalen NATOURALE i Wiesbaden, Tyskland. Der ble jeg kjent med Verena Feige fra naturfilmselskapet Marco Polo Film AG. Våren 2022 tok Verena kontakt med meg for å undersøke mulighetene for å bruke noen av mine timelapse-scener til en ny naturfilm som handler om "Lyset i Nord". Og videre diskuterte vi mulige tema som kunne inngå i filmen.

Mens vi pratet i telefonen, ringte det på døra og lundisen Tinka gjorde det hun kan best: varslet eieren og hele nabolaget at noen kom på besøk! Da vi fortsatte samtalen etter at roen hadde senket seg igjen fortalte jeg Verena kort om Tinkas/ Lundehundenes spesielle egenskaper og historie. Hun og medforfatter Mi-Yong Brehm ble veldig interessert. Og etter at de hadde hilst på Tinka i Tromsø noen uker senere bestemte de seg for å inkludere historien om Lundehund i filmen."

Og slik kom jeg, Merete inn i bildet. Christian lurte på om jeg kunne være kontaktperson og kommunisere med Verena. Først tenkte jeg at dette ikke kunne gå, da jeg ikke er god på engelsk! Men så tok jeg noen runder med meg selv, og bestemte meg for at en slik mulighet kunne jeg ikke la gå fra meg! Å få vist Norsk Lundehund på tysk og fransk TV, så jeg sa ja! Spesielt å få vist frem sommerjobben lundehundene i Tromsø har hatt siden 2013.

7. april 2022 fikk jeg følgende melding fra henne - og gleden var stor da hun skrev på norsk!

"Hei Merete. Christian Uhlig har sendt meg navnet ditt. Jeg heter Verena Feige og jobber for Marco Polo Film i Tyskland. Christian har sikkert fortalt om at vi produserer en dokumentarfilm for TV. Filmen handler om de spesielle lysforholdene i Nord-Skandinavia og hvordan mennesker, dyr og planter lever med/har tilpasset seg til det. Christian har fortalt meg om lundehund-aksjonen rundt Tromsø-flyplassen og vi vil veldig gjerne filme det i slutten av mai/begynnelsen av juni. Vi vil gjerne være med på det en (midnattssol)-kveld. Kaja har lyst til å være med og så hadde det vært fint om du eller noen annen som er med kunne også bli filmet og intervjuet. Hva syns du om det og ville det passe med slutten av mai/begynnelsen av juni eller har aksjonen ikke startet da enda/eller er alt ferdig? Gjerne kan vi ta en prat på telefon eller Zoom/Teams når det passer for deg? Jeg ser fram til å høre fra deg. Vennlig hilsen, Verena"

Dermed fulgte en mengde meldinger frem og tilbake med både tidspunkt og om muligheter for filming der vi leverer inn eggene, på flyplassen. På grunn av fotoforbud på flyplassens områder, lot ikke filming av innleveringen av eggene seg gjøre. Men de fikk lov å filme der vi leiter etter eggene. Disse områdene ligger innenfor sikkerhetsområdet til flyplassen og det er her vi har jobbet hver eneste sommer siden 2013.

Jeg hadde spurt på forhånd i vår lokale Facebook-side om hvem som kunne tenke seg å komme denne ettermiddagen, og det ble ganske mange. Nina Schneider og Daniel Winkel, som opprinnelig er fra Tyskland, hadde fått med seg at det var Arte, et anerkjent og seriøst selskap, som skulle vise filmen.

På Wikipedia kan man lese:
"Arte er et fransk-tysk kringkastingsselskap med sete i Strasbourg og Baden-Baden. Arte ble grunnlagt i 1992 etter en avtale mellom den franske stat og regjeringen i de tyske delstatene. Dets formål er å tilby kvalitetsprogrammer fra kunstens og kulturens verden. Fjernsynssendingene er tilgjengelige på tysk og fransk."

Dette gjorde jo at man var ekstra spent og nervøs, men jeg tenkte at å snakke om lundehunden, det kan du jo, og du får snakke norsk!

Søndagen kom, og jeg møtte Verena og hennes to filmere/lydmenn. Jeg fikk erfare at å være "på settet" tar mye tid og man må gjøre de samme opptakene flere ganger. Tror starten, som er vist på TV, der jeg kommer kjørende i min gamle Skoda og jeg gikk ut og kledde på meg refleksvesten, samt tok ut Aslak av bilen, ble filmet 6 ganger før de ble fornøyd.

Selve intervjuet ble også filmet i flere omganger og Aslak var en tålmodig sjel, heldigvis. Etter en matbit på selskapets regning, var det klart for å møte resten av gjengen. Tror vi var omtrent 20 lundehunder om ikke mere, som møtte opp i kveldssola. Her ble det også mye oppatt filming før de ble fornøyd. Jeg var jo veldig spent på om vi fant egg, da det var tidlig i sesongen, men

heldigvis gjorde vi noen få funn. Kaja på 12 år, datteren til Christian, ble filmet ekstra når hun og lundehunden Tinka fant egg. I tillegg ble hun også intervjuet.

Ja, det var en opplevelsesrik dag. Jeg var med 6 timer på hele filmingen, og det var virkelig interessant å oppleve hvordan et filmteam jobber. Ekstra artig var det at produsenten Verena hadde studert film- og fjernsynsvitenskap ved Høgskolen i Lillehammer i 2013. Derfor pratet hun så godt norsk. I desember 2023 fikk jeg en lenke til filmen, som nesten var ferdig. Der kunne jeg se hva de hadde tenkt å vise. Dette fikk jeg ikke legge ut offentlig, og lenken varte bare noen dager.

29. februar 2024 fikk jeg følgende melding:
"Hei Merete, hvordan går det med deg? Vi vet nå når filmen skal vises på tysk-fransk TV for første gang. Det blir mandag, 18. mars, kl. 17:50 (filmen "Rückkehr des Lichts", den inneholder opptakene med dere og lundehundene, og kl. 18:35 (filmen "Rückkehr der Dunkelheit"). <https://www.arte.tv/de/videos/107146-001-A/skandinavien/> <https://www.arte.tv/de/videos/107146-002-A/skandinavien/> Jeg får da også sende deg våre interne streaming-lenker til den engelske versjon av begge filmene 18.mars som du da gjerne kan dele med lundehundklubben, familie og venner. Bare hvis det er planer om å publisere noe av materiale, så må dere vennligst spørre oss på forhånd, siden vi må avklare all publiseringsaktivitet med distributøren. Jeg håper at det er greit og sender deg hjertelig hilsen og takker så mye for hjelpen din. Verena"

Dette var så spennende, syntes jeg, så jeg la ut melding på Facebook-gruppen Norsk Lundehund, som var myntet på de franske og tyske lundehundeierne. Samt sendte noen private meldinger, slik at de kunne dele nyheten med hverandre og se på TV den dagen.

Den engelske versjonen var det så mye restriksjoner om, så jeg bestemte meg, sammen med Verena for å bare dele den tyske versjonen på sosiale medier. Ca. 35 minutter inne i filmen til ca. 43 minutter inneholder dyrelivet ved flyplassen i Tromsø og oss. Filmen avslutter med den fine solsangen til Kaja.

Så fornøyd med lundehundgjengen i Tromsø. Og artig å få tilbakemeldinger fra lundehundeiere i Tyskland og Frankrike, som har sett filmen.

Nytt fra Avd. Trøndelag

v/Rita H. Daverdin

Hei alle sammen,

NY VÅR – NYE MULIGHETER!

I NLK avdeling Trøndelag ble det avholdt årsmøte 25. februar. Da ble det valgt ny leder og ett nytt styremedlem. Styret består nå av Rita H. Daverdin (leder, ny), Hege Charlotte Faber (nestleder), Bodil Sødahl (sekretær, ny), Gunn Tove Ormset (kasserer), Jann-Magnar Fiskvik (styremedlem). Varamedlemmer: Iren Storli og Line Langeland.

Jeg vil takke avgått leder, Hilde Birgitte Berg Altø, for den gode jobben hun har gjort for avdelingen. Jeg vil også takke Claudia Melis for innsatsen i styret.

Avtroppende styre hadde lagt en plan for våren 2024, med avlsseminaret «Sammen for flere lundehunder», og kurs i Rallylydighet.

«Sammen for flere lundehunder» ble avholdt på Øysand camping lørdag 20. april. Det kom hele 24 deltakere, og vi satt alle «som tente lys» og fulgte med på det som ble sagt. Ingvild og Hanna fra ASU holdt et flott seminar hvor det var noe nytt, og noe som ikke kan repeteres ofte nok. Av det nye vil jeg trekke frem Huskeliste for oppdrettere. Jeg ser at mye har skjedd siden jeg var aktiv som oppdretter for 10 – 15 år siden. Reglene er innskjerpet, og kravene til tispe-eier og hannhund-eier er strengere. Til alle som planlegger kull, sett dere inn i reglene (dere finner dette på nettet) og følg de for da blir alt mye enklere. For alle som eier lundehund har vi et flott arbeidsverktøy i databasen hvor man kan kjøre testparringer og sjekke innavlsgrad. Jo lavere innavlsgrad, og desto flere hunder som kommer i avl jo bedre tar vi vare på det lille vi har av genetisk variasjon hos Norsk Lundehund.

Foto: Hilde Birgitte Berg Altø

Seminaret ble holdt i kafeen på Øysand camping. Vi ble møtt med stor gjestfrihet og vennlig betjening. Vi fikk lov til å ordne vår egen lunsj og det bidro til et lettvent og billig arrangement.

Lørdag kveld var det sosialt treff med pizza. De fleste var reist hjem, men vi 7 som var igjen hadde en hyggelig kveld. Tusen takk til Øysand camping for velkomsten. Dette stedet anbefaler vi til andre!

Søndag inviterte vi i NLK avd Trøndelag til «Ringtrening med noggo attåt». Vi spurte hundedommer Siv Sandø om hun kunne holde ringtrening, og hun kom og ga oss mange gode råd og tips. Det ble også tid til beskrivelse av to prosjekthunder. Sola strålte fra blå himmel, den sure vinden hadde lagt seg og vi hadde en superfin dag. Tusen takk til alle som deltok på søndag, og ikke minst til Siv Sandø som tok seg tid til å kjøre ringtrening med oss.

Det neste arrangementet var kurs hos Sportshunder i Trondheim helgen 27. – 28. april. Kursholder Eirin Dahl loset 4 ekvipasjer gjennom introduksjon til rallylydighet. To reinrasede lundehunder og to prosjekthunder deltok. Alle hundene var svært flinke og lærte seg fort øvelsene (det var nok litt verre med eierne...). Av alle øvelsene var nok hopp og tunnel de artigste. Søndag fikk alle prøve en løype i klasse 1, og alle var kjempeflinke. Til slutt fikk hundene lov å løpe rundt på banen og leke, og gjetting om tunnelen var flittig brukt. Tusen takk til Sportshunder v/Eirin for et flott opplegg!

Til høsten tar vi opp igjen tradisjonen med sosialt treff på Kvam Motell og Camping i forbindelse med Steinkjerutstillinga som er første helgen i september.

Vi sees til mer aktivitet i NLK avd Trøndelag. Riktig god sommer alle (og så sees vi vel på Værøy?)!

Foto: Tobias Lian

LUNDEHUND

Lundehunden ble brukt til og jakte på lundeful

I 1940 fantes det ca bare 50 Lundehunder i verden og det var på vor øy i Gofoten. En hannhund og tre tisper ble sendt til en oppdretter på Hamar og det var bra fordi i 1943 døde alle lundehundene av valpe syk. Da ble det sendt noen hunder fra Hamar tilbake til vor øy, etter på døde også hundene på Hamar av valpe syk. Dagens lunder er etterkomere av de som ble sendt til Hamar.

Et spesielt kjennetegn ved den lille, smidige Lundehunden er at den har forer-pote. Fordi den skulle klatre opp fjellet og på steinhvit var

Den kan stenge øregangen ved å brette ørene sammen så de ikke blir fylt med jord.

vekt: 5,5-7 kilo Høyde: 32-38cm levetid: 12 år

Valpeformidling i NLK

Norsk Lundehund Klubb har en egen valpeformidler som har ansvar for å bidra til kontakt mellom interesserte valpekjøpere og oppdrettere, og bidra til at den genetiske variasjonen hos lundehund spres rundt i landet.

Valpeformidler har en viss oversikt over hvor det er ledige valper, samt at valpeformidler holder en oversikt/venteliste over de som ønsker seg lundehundvalp.

Valpeformidler har best oversikt over valper og valpekjøpere i Norge, men bidrar også til å opprette kontakt med valpekjøpere og oppdrettere i utlandet.

Valpeformidler kan også hjelpe til med omplassering av lundehunder.

Ta gjerne kontakt med klubbens valpeformidler for mer informasjon:

Alejandra Garcia
Store Landfall Øvre 6b
3025 Drammen
Tel.: 413 29 367

Vennligst send SMS så blir du ringt tilbake

Gerd Haugen

e-post: valpeformidler@lundehund.no

NLK Database

Norsk Lundehund Klubbs database samler inn og vedlikeholder informasjon om Lundehunder i Norge og andre land

Norsk Lundehund Klubbs database er åpen for alle. Du kan bruke databasen bl.a. til å lese statistikk, søke på hund, finne paringshunder eller foreta testparing og finne etterkommere osv. Det er bare eieren av hunden som kan se og endre detaljert informasjon om egen hund.

Dersom du er eier av en Lundehund er du velkommen til å melde inn informasjon om hunden din. Du finner informasjon om hvordan du gjør det på startsiden.

Det er klubbens Avl- og Sunnhetsutvalg (ASU) som drifter og vedlikeholder databasen. For å holde informasjonen i databasen oppdatert, hentes data bl.a. fra NKKs Dogweb og Lundehundklubbens hundetellinger.

Du finner databasen på nettsiden <https://database.lundehund.no> eller via klubbens hjemmeside <https://lundehund.no>

Dersom du har spørsmål om bruk av databasen, ta gjerne kontakt på e-postadressen database@lundehund.no.

NLK komitéer og utvalg

Valpeformidler

Alejandra Garcia,
tel: 413 29 367
Vennligst send SMS så blir du ringt tilbake
Gerd Haugen,
e-post: valpeformidler@lundehund.no

Avl- og sunnhetsutvalget

e-post: avlogsunnhet@lundehund.no
Ingvild Svorkmo Espelien, leder
Hanna Gautun
Sigrun Rytter
Torbjørg Lille Wagtskjold
Astrid Driva Rødsand
Alejandra Garcia

Krysningsgruppa

e-post: krysningsgruppa@lundehund.no
Se Avl- og sunnhetsutvalget

Valgkomite (oppnevnt av årsmøtet)

e-post: valgkomite@lundehund.no
Geir Morten Jansberg
Ingvild Høvik Kiland
Tor-Arne Helle

Varamedlem til valgkomiteen

Dagrunn Mæhlen

Lundebua

Hilde Birgitte Berg Altø
Vallersundveien 188, 7165 Oksvoll
Tel: 485 04 109
Bestilling:
<http://lundehund.no/index.php/lundebua> eller
e-post: lundebua@lundehund.no

Ansvarlig for klubbens kalender

e-post: kalender@lundehund.no
Ragna Fossen
Berit Fanneløb Marthinussen
Trine Thoresen
Bestilling av kalender hos Lundebua

Ansvarlig for Årets Utstillingshund

e-post: utstillingshund@lundehund.no
Ellen Utsi
Rósa Jónsdóttir Vaagbø

Ansvarlig for Årets Aktivitetshund

e-post: aktivitetshund@lundehund.no
Aleksander H. Eriksen
Maria Molland

Arbeidsgruppe bruksegenskaper og atferd

e-post: mentaltest@lundehund.no
Solveig B. Steinnes
Sigrun Rytter
Gunn Tove Ormset

Utsendinger til NKKs representantskaps-

møte
Styret oppnevner to delegater

Hundekartoteket

Merete Evenseth
e-post: hundekartotek@lundehund.no

NLK Database

Torbjørg Lille Wagtskjold
Spørsmål, kommentarer og forslag:
e-post: database@lundehund.no

Medlemstjenester:

e-post: medlem@lundehund.no
Jon Wagtskjold

Klubbens medlemsblad, Lundehund-nytt

e-post: redaksjon@lundehund.no
Inger Eirin Haugan
Hege Charlotte Faber
Anne Gavelstad Iversen

Klubbens hjemmeside,

www.lundehund.no
e-post: hjemmeside@lundehund.no

Arbeidsgruppa for Lundehund-museet

e-post: museum@lundehund.no
Karen Elise Dahlmo
Rita H. Daverdin
Turid Helfjord

NLK fylkeskontakter

Finnmark

Ingunn Larsen, tel: 951 89 872,
e-post: ingunn.larsen1@gmail.com

Troms

Merete Evenseth, tel: 916 44 269,
e-post: mereteevenseth@yahoo.no

Nordland, nord

Else-Britt Lian, tel: 408 58 572,
e-post: else_britt_lian@hotmail.com

Nordland, sør

Karen Elise Dahlmo, tel: 900 51 420,
e-post: ked@dahlmo.no

Trøndelag, nord

Iren Storli, tel: 926 06 467,
e-post: iren.storli@gmail.com

Trøndelag, sør

Hege Charlotte Faber, tel: 936 93 125
e-post: hfabce@online.no

Møre og Romsdal

Cecilie Standal, tel: 992 70 002,
e-post: cecilie@standal.as

Vestland

Torbjørg Lille Wagtskjold, tel: 909 74 408
e-post: lille@wagtskjold.net

Rogaland

Anne Brith Terland Sahlsten, tel: 979 64 333
e-post: anneb.terland@hotmail.com

Agder

Kristin Moi, tel: 974 20 798
e-post: kris_saka@hotmail.com

Vestfold og Telemark

Tove Strandmoe, tel: 908 54 654,
e-post: strandmoe@online.no

Buskerud

Alejandra Garcia, tel 413 29 367,
e-post: snuppela@gmail.com

Akerhus og Østfold

Kristin Duvold, tel: 928 30 771,
e-post: kriduvold@hotmail.com

Oslo

Ingvild Høvik Kiland, Tel: 954 29 802,
e-post: ihkiland@hotmail.no

Innlandet vest

Helge Bjerke, Tel: 995 77 960,
e-post: helbjerke@hotmail.com

Innlandet øst

Geir Morten Jansberg, tel: 476 26 707,
e-post: butikksejef.kongsvinger@fargerike.no

Gro W. Viken, tel: 905 85 277,
e-post: groviken@online.no

Kontaktpersoner ved mage/tarm problemer

mage-tarm@lundehund.no

Elin D.W. Johansen, Hanna Gautun,
tel: 917 62 954, tel: 911 09 116
Send gjerne PM via facebook

Spesielt for giardia:
Gerd Langenes, tel: 909 05 070
e-post: giardia@lundehund.no

NLK avdelinger

Avdeling Trøndelag, e-post: nlktrondelag@lundehund.no

Styreleder Rita Daverdin, Hyllanvegen 2,
7517 Hell, tel: 922 36 662,
e-post: ritadaverdin@yahoo.no

Nestleder Hege Charlotte Faber
Kasserer Gunn Tove Ormset
Styremedlem Bodil Sødahl
Styremedlem Jan-Magnar Fiskvik
Varamedlemmer Iren Storli, Line Langeland
Revisor Mari Østgaard
Vararevisor Trond Åge Seem
Valgkomite Unni Storli
Tonje Andersen

Vara til valgkomite May Elisabeth Lernæs Selbekk

Æresmedlemmer og Hedersdiplomer

Klubben har tidligere hedret noen medlemmer med tittelen æresmedlem. Tildelingen er nå avvirket etter årsmøtevedtak.

- Margit Lines Våtvik
- Christen Lang
- Roar Torsteinsen
- Anne-Lise Torsteinsen

Styret i klubben deler nå ut hedersdiplom årlig, hvor man påskjøner en person eller flere som har vist stort engasjement og lojalitet for klubbens langsiktige arbeid og dermed bidratt aktivt til lundehundens fremme:

2012 På Værøy, første gang hedersdiplomet ble utdelt.
Ingvild Svorkmo Espelien og Kennel Paluna's
ved Liv og Einar Skjervik

2013 Anneli Rosenberg

2014 Marc Daverdin og Sharon Pederson, USA - post mortem

2015 og 2016 Ingen utdelinger

2017 Kennel Løvheim ved Gerd Haugen og
Kennel Ålvisheim ved Unni Hofstad

2018 Jon Wagtskjold og Petter Nilsen

2019 Hanna Gautun

2020 Torbjørg Lille Wagtskjold

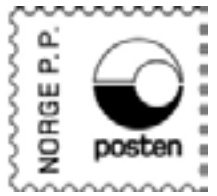
2021 Geir Morten Jansberg

2022 Kennel Lyrupa ved Inger Marie, Unni og Iren
Storli

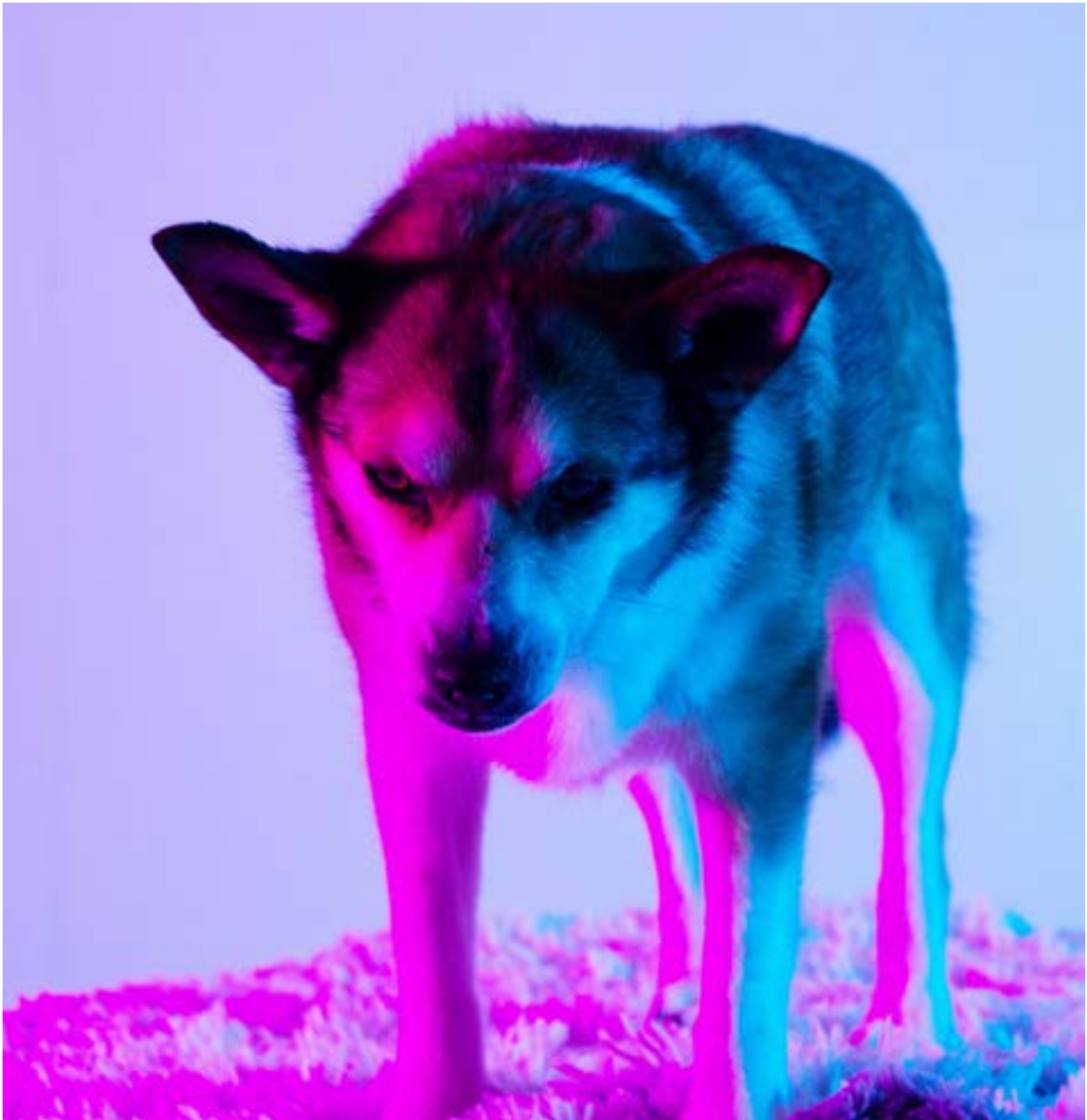
2023 Claudia Melis og Merete Evenseth

Begrunnelser for tildelingen av hedersdiplomene finnes på klubbens hjemmesider.

Returadresse: NLK v/Jon Wagtskjold
Lyshovden 128, 5148 Fyllingsdalen

Lyrypa's Iris fikk være med på skolen for å bli tatt bilde av.
Foto: Inger Eirin Haugan